

S. M.

**"Bergmännische Trachten des 18
Jahrhunderts im Erzgebirge und im
Mansfeldischen", Karl-Ewald Fritzsch,
Friedrich Sieber, Berlin 1957 :
[recenzja]**

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 6/1, 156

1961

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.



Większą część pracy poświęcił autor spółkom i towarzystwom kopalnianym. Wszystkie, eksploatujące poszczególne pola górnicze, są kolejno omówione. Przedstawiona jest chronologicznie historia ich rozwoju, przytoczone ważniejsze dane do stanu technicznego i wielkości kopalni oraz wydobycia węgla. Organizację towarzystw obrazuje wyliczenie poszczególnych udziałowców i wielkości ich wkładów.

W zakończeniu pracy umieszczone są tablice statystyczne wydobycia, eksportu i przetwórstwa węgla, sił roboczych i ich wydajności, wielkości kopalń, produkcji energii elektrycznej oraz wykazy pól górniczych, udziału kapitałów poszczególnych towarzystw w wydobyciu itp.

Statystyki obejmują (w skrótach) okres 1792—1956.

S. M.

Karl-Ewald Fritzsch, Friedrich Sieber, *Bergmännische Trachten des 18 Jahrhunderts im Erzgebirge und im Mansfeldischen*. Akademie-Verlag, Berlin 1957, s. 80, poza tekstem 15 tablic czarno-białych i 16 tablic barwnych.

Starannie wydana książka zaznajamia czytelnika z zawodowymi strojami górników i hutników saskich w XVIII wieku.

Autorzy przedstawiają na wstępie tło ekonomiczne i polityczne rozwoju przemysłu górniczo-hutniczego w Saksonii na początku XVIII wieku (m. in. działalność Augusta Mocnego). Efekty tego rozwoju wyraziły się w osiągnięciach technicznych i produkcyjnych oraz w udoskonaleniach organizacyjnych. Miało to również wpływ na utrwalenie się pewnych charakterystycznych form życia górników i hutników tak przy ich warsztacie pracy, jak i warunkach życia prywatnego. Swój wyrazem tego był ubiór, określający odrębność zawodową od innych ludzi pracy. Formy strojów, utworzonych tradycją i zwyczajem, zostały ustalone specjalnymi przepisami stosownie do wymogów pracy, reprezentacji i organizacji życia górniczego.

Tablice zawierające w sumie 107 rycin przedstawiają stroje: robocze, codzienne, paradne. Prezentują je różnego rodzaju pracownicy górnictwa i hutnictwa, od radców górniczych i hutniczych do niewykwalifikowanych robotników. Tekst pracy i osobne objaśnienia do tablic podają omówienie materiału ikonograficznego oraz dane źródłowe odnośnie do jego pochodzenia.

S. M.

Stanisław Kossuth, *Polacy-słuchacze akademii górniczych we Freibergu (Saksonia) i w Szemnicach (Słowacja)*. Główny Instytut Górnictwa (wyd. powielane), Katowice 1960, s. 28.

Warunki polityczne, w których znalazły się ziemie polskie w rezultacie zaborów, nie sprzyjały rozwojowi krajowego szkolnictwa wyższego. Nic przeto dziwnego, że na liście wyższych uczelni górniczych, w których najliczniej studiowali Polacy w XVIII i XIX wieku, znalazła się tylko jedna uczelnia polska, a mianowicie Najwyższa Szkoła Górnicza, działająca w Kielcach w latach 1816—1826.

Z uczelni obcokrajowych najbardziej popularne wśród Polaków były: Akademia Górnicza we Freibergu Saskim oraz Akademia Górnicza i Leśna w Szemnicach.

Autor podaje kolejno ogólne informacje o studiach odbywanych przez Polaków na obu tych uczelniach, zwracając szczególną uwagę na działalność „Sarmar-